Розділ 1

Згодом жодна людина не згадає, що бачила, як на борт літака в аеропорту Гобарт заходила пані.

Ніщо в її зовнішності чи поведінці не викликає занепокоєння, навіть уваги не привертає.

Вона не п'яна, не войовнича, не знаменита.

Вона не поранена, як той хіпстер в окулярах, з обмотаною білим бинтом рукою, так що вона постійна притиснута до серця, немов він присягається у коханні чи чесності.

Вона не виснажена, як та спітніла молода мама, що намагається втримати вертке немовля, сердиту малючку й аж надто багато ручної поклажі.

Вона не крихка, як згорблена літня пара, вбрана у кілька важких шарів одягу, ніби збирається приєднатися до антарктичної експедиції капітана Скотта.

Вона не похмура, як різні люди середнього віку з різними думками середнього віку в голові, і не вона єдина дитина цього рейсу, що летить без супроводу: шестирічний хлопчик, змушений пропустити вечірку з лазертагу свого друга, адже згідно з договором про спільну опіку щоп'ятниці по обіді він мусить летіти цим рейсом у Сідней.

Вона не балакуча, як та пара, що так бажає поділитися деталями своєї відпустки, аж мимоволі починаєш підозрювати, що вони отримують від уряду гроші за просування туризму у Тасманії.

Вона не надзвичайно вагітна, як та надзвичайно вагітна жінка.

Вона не надзвичайно висока, як той надзвичайно високий хлопчина.

Вона не тремтить від страху літати чи від еспресо, чи, сподіваймося, не від амфетаміну, як знервована підлітка, вдягнена у мішкувате худі й дуже короткі шорти, аж здається, що вона зовсім без штанів, і хтось каже, що вона та співачка, що зустрічається з отим актором, але хтось інший заперечує, це не вона, я знаю, про кого ти, але це не вона.

У неї не блищать очі, як блищать вони у пари, що летять до Сіднею у медовий місяць, досі вдягнені у свій розкішний весільний одяг, шаленці, які лишають за собою хвилі доброзичливості і навіть отримують від іншої пари пропозицію пересісти у бізнес-клас, але наречений із нареченою чемно, однак рішуче відмовляються, на велике полегшення пари.

Ця пані не з тих, хто запам'ятовується.

Рейс затримується. Лише на пів години. Пасажири суплятся, зітхають, втім, здебільшого готові змиритися з цією незручністю. Ось такі тепер польоти.

Принаймні його не скасували.

— Це поки що, — кажуть песимісти.

Гучномовець тріщить оголошенням: пасажири, які потребують допомоги, запрошуються до посадки на борт.

— Я ж казав! — зриваються на ноги оптимісти, закидаючи на плечі сумки.

Протягом посадки пані не зупиняється, щоб на удачу постукати по літаку раз, двічі чи тричі, чи щоб пофліртувати з бортпровідником, чи несамовито гортати щось у телефоні, бо її посадковий талон таємничим чином зник, він же був там хвилину тому, це завжди так буває?

Пані не приходить на допомогу, як пасажири, що допомагають батькам і парам знайти зниклі посадкові талони, чи той чоловік із квадратними плечима й щелепою та

з сивим їжачком на голові, який легко допомагає закинути сумки у верхні відсіки, крокуючи проходом і навіть не сповільнюючись.

Коли всі пасажири піднялися на борт, зайняли місця та пристебнулися, пілот представляється та повідомляє про «невелику механічну проблемку, яку потрібно розв'язати» і «пасажири зрозуміють, що безпека понад усе». Бортпровідники, каже він із легким натяком на усмішку у своєму глибокому, надійному голосі, також чують про це вперше. (Тож не діймайте їх.) Він дякує за їхнє терпіння і просить розслабитися, адже вони злетять протягом наступних п'ятнадцяти хвилин.

За п'ятнадцять хвилин вони не злетіли.

Літак нерухомо стоїть на асфальті дев'яносто дві жахливі хвилини. Це навіть трохи довше, ніж очікуваний час самого польоту.

Згодом оптимісти припиняють вигукувати:

— Я певен, ми однаково встигнемо!

Всі невдоволені: й оптимісти, й песимісти.

Протягом цього часу пані не тисне на свою кнопку виклику, щоб сказати бортпровідниці про свою пересадку чи заброньований столик, чи мігрень, чи дискомфорт від знаходження в обмеженому просторі, чи дуже заклопотану дорослу доньку з трьома дітьми, яка вже їде по неї до Сіднейського аеропорту, то що ж їй тепер робити?

Вона не відкидає голови назад і не верещить двадцять нестерпних хвилин, ніби те немовля, яке насправді просто висловлює те, що відчувають усі інші.

Вона не вимагає, щоб дитину втихомирили, як ті троє пасажирів, що дожили до середнього віку з переконанням, що немовлята припиняють плакати на вимогу.

Вона не вирішує чемно запитати, чи можна їй зійти з літака, як хлопчик без супроводу, який за сорок хвилин уже

доходить до межі й тепер міркує, чи можливо, зрештою, ще потрапити на вечірку з лазертагу.

Вона не вимагає дозволу зійти разом зі своїм зареєстрованим багажем, як дама у леопардовому комбінезоні, якій треба *бути* в певних місцях, і яка *ніколи* більше не полетить цією авіакомпанією, але врешті-решт дозволяє себе заспокоїти, а тоді займається самолікуванням таким ефективним, аж глибоко засинає.

Вона не вигукує у раптовому відчаї: «Ох, ну хіба не може хтось щось *зробити?*» — як червонолиця жінка з розпатланим волоссям, що сидить за два ряди від немовляти, що ридає. Незрозуміло, має вона на гадці рейс, дитину чи стан планети, але тієї миті чоловік із квадратною щелепою встає зі свого сидіння, щоб показати дитині величезну в'язку дзвінких ключів. Чоловік показує, що, якщо натиснути на певну кнопку на одному з ключів, замерехтить червоне світло, і дитина приголомшено замовкає на радість і полегшення мами з повними сліз очима й усіх інших.

На жодному етапі пані не вирішує зробити показний дзвінок і гірким тоном заявити комусь, що «застрягла у літаку», «і досі тут», «ми точно не встигнемо на пересадку», «просто їдьте без мене», «доведеться перенести», «я мушу скасувати», «повеселіться без мене!», «я нічого не можу вдіяти», «*я знаю! це неймовірно*».

Ніхто не пригадає, чи зронила та пані бодай слово під час затримки.

На відміну від елегантно вбраного чоловіка, який каже: «Ні, ні, люба, часу буде мало, але я певен, що однаково встигну», — але з туги, з якою він стукає телефоном по чолу, ясно, що він нізащо не встигне.

На відміну від подруг, яким трохи за двадцять і які напилися просеко в барі аеропорту на голодний шлунок, в результаті чого кілька пасажирів неподалік від них дізналися

інтимні подробиці їхніх складних почуттів до «Поппі»: спільної подруги, яка не така вже й хороша, як із себе вдає.

На відміну від двох чоловіків за тридцять, незнайомців, які завели напрочуд гучну і навдивовижу нудну розмову про протеїнові шейки.

Пані подорожує сама.

Члени родини не дратують її самим лише існуванням, як та сім'я з чотирьох осіб, що розсілася за гендерним принципом: матір і юна донька, батько і юний син, і всі аж закипають від люті через сварку щодо зарядки для телефону.

Пані сидить біля проходу. Місце 4D. Їй пощастило: рейс відносно повний, але місце між нею та чоловіком біля вікна порожнє. Кілька пасажирів з економкласу згодом пригадають, що заздрісно зауважили вільне середнє місце, але не пригадають, щоб зауважили пані. Коли вони нарешті отримують дозвіл на зліт, пані не потрібно просити, щоб вона, будь ласка, помістила сидіння у вертикальне положення чи поклала сумку під сидіння перед нею.

Вона не аплодує, повільно й саркастично, коли літак нарешті починає котитися на злітну смугу.

Протягом польоту жінка не обрізає нігті на ногах і не користується зубною ниткою.

Вона не дає ляпасу бортпровіднику.

Вона не викрикує расистської лайки.

Вона не співає, не лепече, не мимрить.

Вона не починає мимохідь палити, ніби надворі 1974.

Вона не займається сексом з іншим пасажиром.

Вона не роздягається.

Вона не плаче.

Вона не блює.

Вона не намагається відчинити аварійний вихід посеред польоту.

Вона не непритомніє.

Вона не помирає.

(З болючого досвіду авіалінія знає, що все це можливо.)

Ясно одне: пані — це пані. Жодна людина пізніше не назве її «жінкою» чи «дамочкою». Звісно, ніхто не назве її «дівчиною».

Вік її невизначений. Можливо, трохи за шістдесят? Може, за п'ятдесят. *Точно* за сімдесят. Ледь за вісімдесят? Віку твоєї матері. Віку твоєї доньки. Твоєї тітоньки. Твоєї начальниці. Твоєї університетської лекторки. Хлопчик без супроводу назве її «дуже старою пані». Літня пара назве її «пані середнього віку».

Може, саме її сиве волосся так однозначно вписує її в категорію «пані». М'яке срібло дорогого кошеняти. До плечей. Гарно вкладене. Хороше волосся. «Приємна сивина». Побачивши таку і сам думаєш, що варто колись посивіти! Колись. Не зараз.

Пані маленька і тендітна, але не настільки маленька і тендітна, щоб потребувати турботи. Вона не викликає доброзичливих усмішок чи пропозицій допомоги. Коли дивишся на неї, не думаєш про те, як скучив за своєю бабусею. Коли дивишся на неї, взагалі ні про що не думаєш. Неможливо вгадати її професію, характер чи знак зодіаку. Та байдуже.

І не скажеш, що вона *невидима.*

Може, напівпрозора.

Пані не є приголомшливо прекрасною чи напрочуд бридкою. На ній гарненька зелено-біла строката сорочка з комірцем, заправлена за пояс вузьких сірих штанів. Її взуття практичне, без підборів. На ній немає дивних пірсингів, прикрас чи татуювань. У вухах у неї маленькі срібні гвіздочки, а до коміра блузки приколота срібна брошка, до якої вона часто торкається, немов перевіряючи, чи вона і досі там.

Іншими словами, пані, яка невдовзі стане відома як «Пані Смерть» затриманого рейсу, який о 15:20 мав вилетіти з

Гобарту до Сіднею, не варта того, щоб подивитися на неї вдруге, і цього не зробив ніхто із бортпровідників і пасажирів, аж доки вона не вчинила так, як вчинила.

І навіть тоді збігає більше часу, ніж очікуєш, перш ніж закричить перша людина, перш ніж хтось почне знімати все на відео, перш ніж по всьому салону літака, немов у пінбольному автоматі, почнуть спалахувати й дзвеніти кнопки виклику.

Розділ 2

Після злету минуло сорок п'ять хвилин, атмосфера на борту тиха, стоїчна і лише трохи напружена. Затримка, коли час сповільнився, розтягнувся і стоншився так, аж кожна хвилина тривала абсолютно кожну зі своїх шістдесяти секунд, уже в минулому. Час знову минає у своєму звичному стрімкому, невидимому темпі.

У головному салоні подали легкі закуски: мигдаль, брецелі, крекери з сальсою. П'ятеро пасажирів бізнес-класу поласували легкою стравою (всі обрали курку) і випили вдосталь вина (всі обрали піно).

У головному салоні прибрали більшість сміття і підняли більшість столів. Немовля і малючка заснули. Спить і наречена, поки наречений щось клацає у телефоні. Хлопчик без супроводу енергійно грає у гру на своєму пристрої. Крихкі старенькі схилили голови над своїми окремими кросвордами. Бортпровідники тихо обговорюють плани на вихідні й графік наступного тижня.

Люди користуються вбиральнею. Взуваються. Їдять м'ятні цукерки. Мастять губи бальзамом. Вони бачать, як перед ними простягаються наступні кроки їхньої подорожі: забрати з конвеєра свій багаж, стати в чергу на таксі, замовити убер, написати людині, яка має їх забрати. Вони бачать, як заходять у двері своїх будинків, готелів чи Airbnb, стомлено опускають сумки. «Оце жахіття», — скажуть вони своїм партнерам, домашнім улюбленцям чи стінам і увійдуть просто назад у свої життя.